

Українська мова та читання

Частина 1

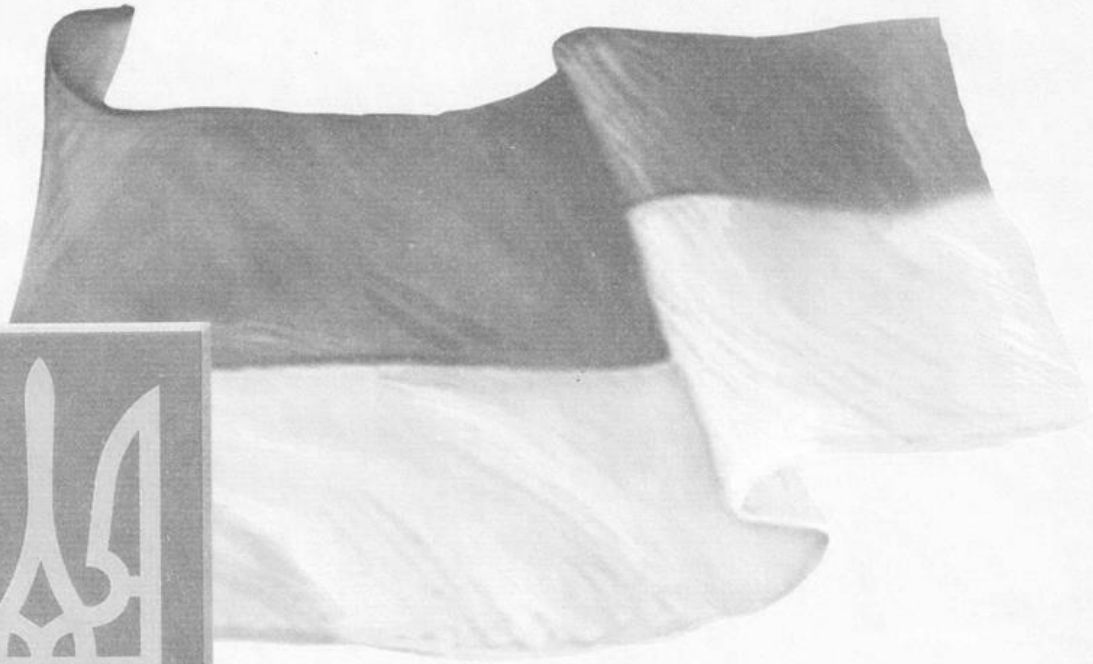
Аа Бб Гг Дд
Ее Фф Кк Зз Ии
Іі Її Кк Лл
Мм Нн Оо Пп Рр
Сс Тт Уу Фф Хх
Цц Чч Шш Щш Ъ
Юю

Вітаю тебе!

Привіт!

2

ДЕРЖАВНИЙ ГІМН УКРАЇНИ

*Музика Михайла Вербицького
Слова Павла Чубинського*

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Приспів:

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

ЛЮБІ ШКОЛЯРОЧКИ І ШКОЛЯРИКИ!

Вам випало велике щастя — бути дітьми України і вивчати українську мову, насолоджуватися її пісенністю, мелодійністю і милозвучністю. Будьте ж за це вдячні долі. Будьте гідні українського імені!

Розгорніть підручник — і українська мова постане перед вами в усій своїй красі. Ця книжка допоможе вам зрозуміти, яка дивовижно багата Україна на талановитих людей. Які чудові вірші написано нашими поетами і поетесами. Які захопливі оповідання створено нашими письменниками і письменницями. Яка мудра народна творчість українців!

Вивчайте ж українську мову за цим підручником і виконуйте всі запропоновані завдання. Пізнаючи таємниці рідного слова, ви будете пізнавати й себе.

І хай супутником вашої подорожі у Країну Знань стане гарний настрій, створений на сторінках підручника «Українська мова». Виростаєте, друзі, мудрими і допитливими знавцями рідної мови!

Микола Вашуленко, Світлана Дубовик

Українська мова та читання

Частина 1

*Підручник
для 2 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)*

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

2

Клас

Київ
Видавничий дім «Освіта»
2019

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2019 № 407)

ВИДАНО ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Створено відповідно до Типової освітньої програми початкової освіти, розробленої під керівництвом *О. Я. Савченко*

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— працюємо в парі

— працюємо у групі

— розвиваємо творчі здібності

— словничок

— Візьміть до уваги!

— Так говорять!

Вашуленко М. С.

В23 Українська мова та читання : підруч. для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 1 / М. С. Вашуленко, С. Г. Дубовик. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2019. — 144 с. : іл.

ISBN 978-966-983-012-8.

УДК 811.161.2*кл2(075.2)

ЗВУКИ І БУКВИ

У розділі ти будеш вивчати:

ЗВУКИ

БУКВИ

СКЛАД

НАГОЛОС

Дізнаєшся про:

ГОЛОСНІ ЗВУКИ

наголошені

ненаголошені

дзвінкі, глухі

тверді, м'які

ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

СКЛАДИ

наголошені

ненаголошені

§ 1

ЗВУКО-БУКВЕНИЙ СКЛАД СЛОВА

АНАЛІЗУЮ ЗВУКОВИЙ СКЛАД СЛОВА

Назви звуки у слові
звуки.

Я — учителька

Пригадай, що ти знаєш про звуки. Розкажи у класі.

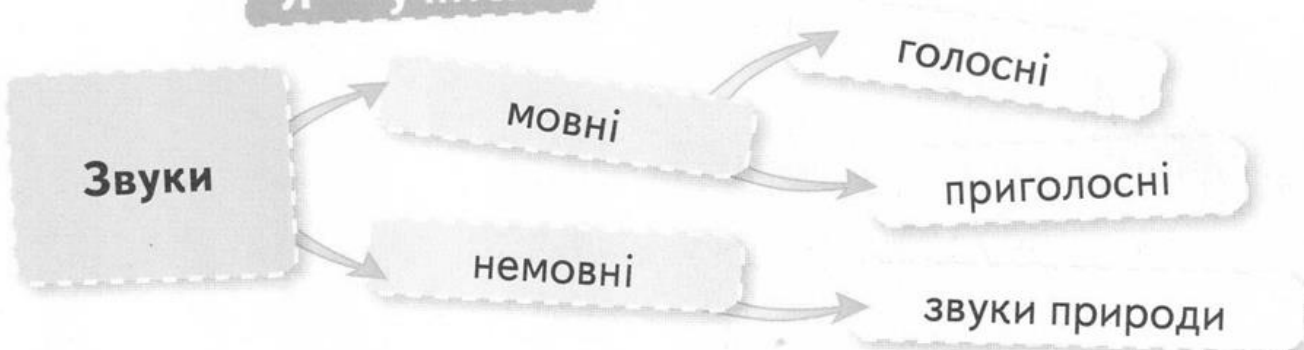
Звуки ми чуємо

і вимовляємо

Я — учитель

МОВНИЙ звук — елемент людської мови, утворений за допомогою органів мовлення.

Хвилинка спілкування

— В українській мові шість голосних звуків.

— Я думаю, що їх десять.

— Ні. Запам'ятай шість голосних звуків:

[a], [o], [y], [e], [и], [і].

— Добре. Запам'ятаю!

ЗМІСТ

ЗВУКИ І БУКВИ

§ 1. Звуко-буквений склад слова	4
§ 2. Дзвінки приголосні звуки в кінці слова і складу	10
§ 3. Апостроф	12
§ 4. Наголос	14
§ 5. Поділ слів на склади.....	18
§ 6. Перенос слів із рядка в рядок.....	20
§ 7. Алфавіт	26

СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

§ 8. Близькі за значенням слова	32
§ 9. Протилежні за значенням слова.....	34
§ 10. Слова із прямим і переносним значенням.....	38
§ 11. Багатозначні слова.....	40

СЛОВА — НАЗВИ (ПРЕДМЕТІВ, ОЗНАК, ДІЙ, ЧИСЕЛ)

§ 12. Слова — назви предметів (іменники).....	46
§ 13. Слова — назви ознак предметів (прикметники).....	70
§ 14. Слова — назви дій предметів (дієслова).....	78
§ 15. Слова — назви чисел (числівники).....	86
§ 16. Службові слова	98

РЕЧЕННЯ

§ 17. Речення	104
§ 18. Види речень за метою висловлювання	106

ТЕКСТ

§ 19. Текст.....	122
§ 20. Будова тексту	124
§ 21. Типи текстів	128
§ 22. Повторення вивченого за рік	142

Навчальне видання

ВАНУЛЕНКО Микола Самійлович
ДУБОВИК Світлана Григоріївна

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

Підручник
для 2 класу закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 1

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ВИДАНО ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Редактор *О. С. Криворучко*
Технічний редактор *Л. І. Аленіна*
Комп'ютерна верстка *І. М. Сога*
Коректор *О. В. Сєверцева*

У підручнику використано ілюстрації художників Анни Загорської, Ігоря Денисова, світлини Олександра Гордієвича, Олега Жарія, а також світлини і візуальні матеріали із сайтів Українська Вікіпедія, Етнохата, Litcentr, shutterstock.com: Rawpixel.com, Pogorelova Olga, fotosparrow, aapsky, Yurchenko Yulia, S-F, Luis Louro, korpas, FamVeld, KK Tan, Pressmaster, Опасак, Spreadthesign, Artem Shadrin, Norberthos, Asier Romero, 3D_creation, Tikta Alik, Namning, Tatyana Vyc, Beautiful landscape, Sergiy Bykhunenko, Serhiy Kobayakov, toouth, Armation, Julia Kuznetsova, Makyzz, Kirill_z, c12, Katerina Pereverzeva, OlegDoroshin, Boris Bulychiev, Africa Studio, PinkPeng, Oleksandr Kostiuhenko, GraphicsRF, In Green, jujuk suwandono, Veronica Louro, ayelet-keshet, Lorelyn Medina, OPOLJA, Iconic Bestiary, Kotomiti Okuma, Malchev, suerz, Cheese78, nata_danilenko, kotikoti, epiximages, Ray Hennessy, kontur-vid, studioworkstock, artyme83, Anna Filippenok, Daria Riabets, raysay, n_eri, BlueRingMedia, Muhammad Desta Laksana, yusufdemirci, Foylimage, elenavolf, mayalis, Teamarwen, Ermolaev Alexander, Maciej Es, Eric Isselee, Alex Zabusik, Simic Vojislav, Skorik Ekaterina, Ljupco Smokovski, anna.danilkova, cartoons, MaryCo, LenaDushkina, Valiza, lunokot, Sabelskaya, gorillaimages, iko, Yayayoyo, Sergei Kolesnikov, vir ivlev, Kong Vector, zhu difeng, graphic-line, @erics, Evgeniya Chertova, Dimedrol68, Anatoliiy Sadovskiy, Falcon Eyes, exopixel, sashahaltam, Irina Kozorog, Gladskikh Tatiana, Jemastock, johavel, CartoonDesignerFX, Olga1818, Maryna Kulchytska, Levent Konuk, DenisNata, Kasefoto, Polyudova Yulia, Poznyakov, Syda Productions, Kiselev Andrey Valerevich, Be Good, Christopher Halloran, Pushkin, Artspace, Sylfida, arbit, Rustic, lupulluss, vitmark, Gelpi, nuanz, November_Seventeen, Iakov Filimonov, K13 ART, Tatiana Kuklina, Jim Cumming, Giedriius, Coatesy, DnG Photography, Kuttelvaserova Stuchelova, HitToon, kidzuki, 3355m, Anastacia-azzzya, Komar art, Anna Abramskaya, Anna Illustrator, Paul B. Moore, Zaretska Olga, penguin_house, Balazs Justin, iliuta goean, Konstanttin, Jorgen Mus, Dualororua, Teguh Mujiono, Christina Li, withGod, Shanwood, LightField Studios, Luis Molinero, Ann in the uk, SergiyN.

Формат 70x100¹/₁₆. Ум. друк. арк. 11,664 + 0,324 форзац.
Обл.-вид. арк. 12,74 + 0,55 форзац. Наклад 78 390 пр.
Зам. № 9-05-1503.

ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ОСВІТА»

Свідоцтво «Про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції»
Серія ДК № 6109 від 27.03.2018 р.

Адреса видавництва: 04053, м. Київ, вул. Обсерваторна, 25
www.osvita-dim.com.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

ПОЗМАГАЙТЕСЯ!

Пригадайте імена дітей, зображених на малюнках. Об'єднайтеся у групи і складіть розповіді за малюнками. Розповідь якої групи буде найцікавішою?

ISBN 978-966-983-012-8

9 789669 830128